

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ ДП
ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО БЯЛА”

гр.Бяла ,ул.”В.Левски”15 ,тел:0817/7 27-80,факс:7 23-57 e-mail:bqla@scdp.bg

Р Е З Ю М Е
НА ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН ОТ 2013 ГОДИНА
НА ТП ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО БЯЛА

Име и местонахождение на държавното горско стопанство

„Държавно горско стопанство Бяла” носи името на едноименния град, в който се намира административното му седалище и е същевременно важен общински и административен център в Русенска област.

Горските територии на стопанството се намират в северозападната част на Русенска област и граничат на север с държавната ни граница – река Дунав и остров Батин към Държавно ловно стопанство Дунав” - гр.Русе, на североизток с „Държавно ловно стопанство Дунав” - гр.Русе, на изток и югоизток с Държавно ловно стопанство Черни Лом” - гр.Попово, на юг – с „Държавно горско стопанство Горна Оряховица” „Държавно горско стопанство Болярка”, гр.Велико Търново и на запад – с „Държавно горско стопанство Свищов”.

Горските територии в района на дейност на „Държавно горско стопанство Бяла” са разположени на територията на общините: гр.Бяла, гр.Две Могили, гр.Борово и с.Ценово.

Седалището на стопанството е в гр.Бяла.

Общата площ на горските територии държавна собственост е 16035,7 ха.Залесената площ е 14971,5ха, което е 93,5% от общата площ. По вид на горите тя се разпределя така:най-голяма е площта на нискостъблените – 5752,5ха, или 38,4% от залесената площ.Следват издънковите за превръщане – 3897,9 ха (26.0%), широколистни високостъблени – 3500,6 ха, или 23,4 ха от залесената площ, а тази на изредените насаждения и култури (с пълнота до 0,3 включително) – 227,6ха, или 1,5% от залесената площ. Незалесената дървопроизводителна площ (сечища, голини и едно пожарище) е 564,3 ха, или 3,5% от общата площ. От недървопроизводителната площ (499,9ха, или 3,0% от общата площ) с най-голям дял са поляните – 160,7 ха, следват нелесопригодните голини – 88,8 ха, просеките – 43,7ха, обработваемите площи – 39,9ха и др.

Физико-географска характеристика

а) географско положение

„Държавно горско стопанство Бяла” е разположено в прехода между средната и източната част на Дунавската равнина, в долната част на водосборния басейн на р.Янтра и отчасти във водосборния басейн на р.Черни Лом.Горите и горските площи са пръснати мозаечно и представляват отделни по-големи или по-малки комплекси с различна форма и големина.

Геометричната форма на стопанството наподобява неправилен четириъгълник със страна север (р.Дунав) – юг дълга около 45 км и страна изток – запад с дължина около 70 км.

б) релеф

Релефът на „Държавно горско стопанство Бяла” е хълмисто-равнинен . Днешният му облик дава обширната лъсоча повърхнина, която е леко наклонена към р. Дунав. Релефните форми в района на стопанството, макар и правилно еднообразни, могат да се групират в следните типове:

- низинен (до 200 м. н.в.)
- крайречни заливни тераси
- хълмисти равнини и разчленени плата.

Таблица 1. Разпределение на дървопроизводителната площ по средни надморски височини

Надморска височина	Хектари	Проценти
1-50	820,0	5,3
51 - 100	1005,7	6,5
101 - 150	835,4	5,4
151 - 200	3774,1	24,3
201 - 250	2827,6	18,2
251 - 300	5660,1	36,4
301 - 350	434,3	2,8
351 – 400	178,6	1,1
всичко	15535,8	100.0

Стопанството попада изцяло в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м. н.в.). От територията му 4,9% попадат в подпояса на заливните и крайречни гори, а 95,1% - в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори.

„Държавно горско стопанство Бяла” има изразен хълмисто-равнинен характер – 27,5% от дървопроизводителната площ е заета от терени с равни и полегати наклони, 50,4% с наклонени терени, а едва 22,1% - от стръмни и много стръмни терени. Обликът на релефа в стопанството се дава от обширната лъсоча повърхнина, която е наклонена на север към р. Дунав, поради което 61,2% от дървопроизводителната площ е разположена на северни, североизточни и северозападни изложения.

Таблица 2. Разпределение на дървопроизводителната площ по наклон на терена

Степен на наклон	Равно 0-5 °	Полегато 6-10 °	Наклонено 11-20 °	Стрълмно 21-30 °	Мн.стрълмно над 30 °	Общо
Хектари	1378,0	2895,7	7835,5	2989,5	437,1	15535,8
проценти	8,9	18,6	50,4	19,3	2,8	100.0

Релефът има определена роля за оформянето на типовете горски месторастения. Малките надморски височини, преобладаващите сенчести изложения, полегатите и наклонени терени са предпоставка за формиране на средно богати и средно богати до богати, свежи, свежи до влажни и влажни месторастения в района на стопанството.

Тези особености на релефа се отразяват върху разпределението на светлината, топлината, влагата, богатството на почвата и другите екологични фактори, а оттам и до формирането на различни типове горски месторастения.

в) хидроложки условия

Хидроложките условия в района на дейност на ТП „ДГС Бяла” са сравнително добри. Хидрографската мрежа се очертава от водосборите на реките Янтра, Черни Лом и Баниски Лом.

Геоложки строеж и петрографски състав

Основните скали в района на дейност на „Държавно горско стопанство Бяла” са изключително седиментни. Те са представени от варовици, песъчливи варовици, варовити мергели, лъос, лъосови глинни и речни наноси с долнокредна, терциерна и кватернерна възраст. Цялата територия на стопанството попада в Дунавската плосконаслоена плоча. Моретата от Горна и Долна Креда на Мезозоя и на Терциера от Неозоя са оставили дебели наслаги.

В основата на Дунавски бряг и долините на реките Янтра и Черни Лом и техните притоци широко се разкриват варовици, мергели и пясъчници с мезозойска възраст. Те са обособени в пет официални литостратиграфски единици: Горнооряховска, Тръмбешка, Разградска, Ковачевска и Русенска свита.

Климатични условия

Климатичните условия са решаващи за горскорастителното райониране и за формиране на отделните типове месторастения. Според климатичната класификация на Събев и Станев (“Климатични райони на България и техния климат” - 1963 г.), територията на стопанството се намира в Умерено-континенталната климатична подобласт на Европейската континентална област и обхваща Северния и Средния климатични райони на Дунавската хълмиста равнина.

Съществува връзка между климатичното и горскорастителното райониране на Република България. Закономерните изменения на климата във вертикална посока водят до закономерни изменения във видовия състав, производителността на насажденията, типовете месторастения, и очертават горскорастителните пояси и подпояси.

Таблица 4. Температура на въздуха и средни дати на началото и края на периода с устойчиво задържане на температурата над 5 и 10 градуса

Климатичен район н.в. в метри	Пояси и подпояси м.н.в.	Температура на въздуха в °C				Срдата на трайно задържане t ° на въздуха			
		дни с темп. над 10 °C	средног. t °C	абс. мин	абс. макс	над 5 °		над 10 °	
						про-лет	есен	про-лет	есен
.....	М-1	208	10.5	-30.35	40.5				
1.Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина 15-150м	М-1-1 0-600	204-216	10.6-12.2	-21.6-32.5	40.0-43.2	08 - 15.3	18 - 23.11	2 -10.4	24 - 30.10
2.среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина 150-350м	М-1-2 0-400	194-210	10.6-11.7	-22.9-35.5	38.5-43.5	10 - 16.3	16 - 23.11	5 -11.3	23 - 29.10
3.метеорологична станция гара Бяла		210	11.6	-26.2	43.2	12.3	24.11	03.3	28.10
4.метеорологична станция Две могили 243 м.н.в		201	11.5	-24.0	38.9	15.03	21.11	06.03	28.10

Според горско-растителното райониране на Република България стопанството се намира в Мизийската горско-растителна област (М), подобласт Северна България (СБ), в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (М-1), с подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в. – М-1-2) и подпояс на заливните и крайречни гори (0-600 м н.в. – М-1-1).

Климатичната характеристика (табл. 4 и 5) на района на „Държавно горско стопанство Бяла” е направена въз основа на анализ на метеорологичните елементи на климата (по данни от Горскостопански план– Обяснителна записка, 2013 г.).

Таблица 5. Средни сезонни и годишни суми на валежите

Климатичен район и надм. височина в метри	Пояси подпояси м.н.в.	Месец с максимум валежна сума	Месец с минимум валежна сума	Средногодишни валежи	Дни със сняг
	М-I	Юни	Февруари	505-650	40-65
1.Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина 15-150 н.в.	М-I-I 0-600	Юни	Март	505-610	43-62
2.Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина 150-350 н.в.	М-I-II 0-400	Юни	Февруари - Март	493-661	41-63
3.Метеорологична станция гр.Русе 44 н.в		Юни	Февруари-Октомври	586	42
4.Метеорологична станция Образцов чифлик 157 н.в		Юни	Февруари	600	62

От характеристиката на климата, разгледан в различните климатични райони, може да се направи връзка с горско-растителното разпределение на типовете горски месторастения и насажденията по пояси и подпояси.

Почви

За определяне на типовете почви в района на дейност на „Държавно горско стопанство Бяла” и техните лесорастителни свойства е използвана почвената карта на България (1968 г.) и почвените профили, заложили при лесоустройството от 1993г. Същите са приравнени на почвените типове съгласно класификацията по FAO

Установени са следните типове и подтипове горски почви: от лесивираните почви - сиви и светлосиви; от наносните почви (алувиални) – бедни и богати, от блатните почви - ливадно-блатни ; от черноземи – карбонатен и обикновен(излужен) чернозем; от файоземи (тъмни черноземовидни) – тъмносиви горски почви и от плитките почви – рендзини известни като хумусно-карбонатни почви.

Най-голямо разпространение на територията на стопанството има обикновен чернозем – 35,2%, следван от карбонатния чернозем – 23,4%. Един от факторите за определяне на почвеното плодородие за типа горско месторастение е дълбочината на почвата. В района на стопанството преобладават много дълбоките почви – 58,9%, следвани от дълбоките –20,1%, а най-слабо са застъпени плитките – 1.4%.

Растителност

Стопанството попада в Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (М-I).

а) Подпояс на заливните и крайречни гори (М-1-1).

Основните дървесни видове, които дават облика на естествената растителност в този подпояс са бряста, върбата, тополата и бялата върба. Насажденията от бяла върба и върба по поречието на р.Дунав са в повечето случаи чисти, но на места в състава им влизат бяла тополя, бряст, полски ясен и по-рядко клонове тополи. Производителността им е от 1 до 3 бонитет.

На територията на стопанството в резултат на залесителната дейност покрай бреговете на р.Дунав и долното течение на р.Янтра са създадени множество топови

култури. Клоновете тополи, с които е залесявано, са I-214, Регенерата, Вернирубенс, Бахелиери, Агате, Робуста, СВ-7, като основно се използва I-214.

б) Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори М-1-2

Най-срещаният дървесен вид в този подпояс е сребролистната липа. Среща се повсеместно на цялата територия на стопанството и заема 14.7% от площта му. Образува чисти и смесени издънкови насаждения, в чийто състав участва зимен дъб, летен дъб, благуи, клен, мъждрян, габър и др.

Типове месторастения

Типът месторастения се разглежда като основна таксономична единица, образувала се под въздействието на климатичните, почвените и хидрологичните условия за дадена област, местност, релефна част на терена. В този аспект горското месторастение представлява определена горска площ с еднакъв лесорастителен ефект. Неговите граници се определят от еднородността на климатичните, почвени и релефни условия, които обуславят приблизителна еднородност в състава и продуктивността на дървесната растителност. При относително еднороден климат, типовете горски месторастения се определят на базата на подтиповото разнообразие на генетичния тип почви.

За района на „Държавно горско стопанство Бяла” са определени 15 типа горски месторастения, като 6 от тях са на заливни крайречни терени. В подпояса на заливни и крайречни гори са определени 6 типа горски месторастения, а в подпояса на равнинно-хълмисти дъбови гори – 9 типа .

Стопански класове

В Горскостопанския план са обособени съобразно биологичните особености на дървесните видове ,производителността на насажденията,целта на производство и типовете месторастения ,върху които растат 15 стопански класа.За горите със защитни и специални функции,приоритетни пред стопанските цели на производство са целите на стопанисване,свързани със специалното им предназначение.